

Minister van Justitie en Veiligheid
De heer prof. mr. F.B.J. Grapperhaus
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Datum 14 september 2018
Onderwerp Consultatiereactie FEC-PPS op Wetsvoorstel Gegevensverwerking door Samenwerkingsverbanden

Geachte heer Grapperhaus,

De publieke partners en private partijen verenigd in het Financieel Expertise Centrum-Publiek Private Samenwerking ("FEC-PPS") hebben met interesse kennisgenomen van het Wetsvoorstel Gegevensverwerking door Samenwerkingsverbanden ("WGS"). Binnen het FEC-PPS werken DNB, Belastingdienst, FIOD, Financial Intelligence unit – Nederland, Nationale Politie, Openbaar Ministerie, AFM, NVB en banken samen om financieel economische criminaliteit te bestrijden. Graag reageren wij gezamenlijk op de consultatie van dit wetsvoorstel. Het is mogelijk dat afzonderlijke partners en partijen van het FEC-PPS naar behoefte, en in aanvulling op deze reactie, met een nadere individuele reactie komen op de consultatie van het wetsvoorstel.

Publiek-private samenwerking in de bestrijding van financieel-economische criminaliteit

De partners en partijen verenigd in het FEC-PPS spelen een belangrijke rol bij de aanpak van financieel-economische criminaliteit. Wij zijn van mening dat een integrale aanpak, waarin partijen samenwerken, de bestrijding van financieel-economische criminaliteit effectiever maakt.

Op 21 juli 2017 hebben wij aan uw ministerie een brief (kenmerk 2286594) verstuurd waarin wij het belang voor de totstandkoming van een Kaderwet Gegevensuitwisseling Samenwerkingsverbanden hebben benadrukt. Onze wens voor een Kaderwet is ingegeven door belemmeringen die voornamelijk op het gebied van gegevensuitwisseling door ons worden ervaren. Zoals benoemd in onze voorgaande brief gaan de (wettelijke) belemmeringen die wij ervaren vooral over de beperkingen rondom gegevensuitwisseling. Zo kunnen bijvoorbeeld in het kader van het voorkomen van financieel-economische criminaliteit de bij de bank opgegeven gegevens thans niet worden getoetst bij publieke partijen. Als gevolg van deze obstakels ontbreekt, bijvoorbeeld, een integraal en volledig inzicht op zowel subjectniveau als bij het vaststellen van specifieke indicatoren voor het herkennen van financieel-economische criminaliteit in meer algemene zin. Door het onderling uitwisselen van gegevens kunnen verschillende factoren welke op zichzelf niet direct tot een vermoeden van financieel economische criminaliteit zouden leiden, in combinatie met elkaar een ander licht werpen op specifieke subjecten of op bepaalde groepen in het algemeen.

Het WGS zou deze belemmeringen op kunnen lossen en zodoende tot een effectievere en meer resultaatgerichte aanpak van financieel-economische criminaliteit kunnen leiden. In reactie op onze brief heeft uw ministerie vertegenwoordigers van het FEC en de Nederlandse Vereniging van Banken ("NVB") uitgenodigd om te spreken over de ervaren belemmeringen en mogelijke oplossingsrichtingen. Deze punten zijn door uw ministerie meegenomen in de voorbereiding van het WGS. Het WGS dat momenteel ter consultatie wordt aangeboden is de uitwerking van de Kaderwet. Hoewel het WGS een aantal geconstateerde knelpunten oplost, blijft naar onze mening een aantal

belemmeringen bestaan en brengt het 'kapstok-karakter' van het WGS een aantal risico's met zich mee. Desalniettemin menen wij dat het wetsvoorstel een eerste stap is naar een versterkte publiek-private samenwerking. Een nadere toelichting vindt u hieronder.

Nadere toelichting

Het WGS beoogt een juridische basis te creëren voor de verwerking van persoonsgegevens en andere gegevens in een samenwerkingsverband die bij algemene maatregel van bestuur (AMvB) wordt ingesteld of aangewezen. Het voorstel ambieert knelpunten weg te nemen bij de gegevensverwerking binnen samenwerkingsverbanden die bijvoorbeeld financieel-economische criminaliteit bestrijden. Een aantal knelpunten voor onze samenwerking wordt met dit wetsvoorstel ondervangen. Zo worden samenwerkingsverbanden voorzien van een meer heldere juridische status waardoor de (gezamenlijke) verwerking van gegevens een duidelijke grondslag krijgt. Daarnaast kunnen (gezamenlijke) analyses worden uitgevoerd op gegevens die uit verschillende bronnen – en voor verschillende doelen – zijn verzameld.

Tegelijkertijd blijven andere knelpunten bestaan over gegevensuitwisseling en biedt het WGS nog niet een helder wettelijk kader waar behoefte aan is. Het 'kapstok-karakter' van het wetsvoorstel leidt ertoe dat veel belangrijke onderwerpen nader dienen te worden geregeld bij AMvB. Dit brengt nog altijd veel onduidelijkheid met zich mee en de vraag die daarbij opkomt is, in hoeverre het WGS de knelpunten oplost. Het wetsvoorstel lijkt namelijk de discussie over belangrijke overwegingen, waaronder privacy en hoe gegevens te verwerken, te verplaatsen naar het proces van de totstandkoming van een AMvB.

Wij onderstrepen het belang van samenwerking tussen publieke en private partijen en geloven dat gegevensuitwisseling tussen onze organisaties kan leiden tot een effectievere en efficiëntere bestrijding van financieel economische criminaliteit. Een voorbeeld van de meerwaarde van (gerichte) gegevensuitwisseling is te vinden in de pilot waarin banken en een verzekeringsmaatschappij samenwerken met het OM, Politie, FIOD en FIU-NL. Binnen deze pilot wordt samengewerkt om terrorismefinanciering efficiënter en effectiever te bestrijden. Hierbij wordt informatie, die bij de overheden bekend is, gedeeld met de deelnemende private partijen waardoor deze beter in staat worden gesteld ongebruikelijke transacties met betrekking tot de financiering van terrorisme te identificeren en te melden aan de FIU-Nederland. Voor de publieke partijen dragen meldingen van ongebruikelijke transacties na analyse en verdacht verklaring door de FIU-Nederland bij aan het voorkomen en opsporen van terrorisme en de financiering daarvan. Het is derhalve voor beide partijen van belang om zo gericht mogelijk ongebruikelijke transacties te detecteren, en daar is de pilot primair op gericht. De pilot is inmiddels verlengd met ten minste één jaar.

Tot slot

De partners en partijen verenigd in het FEC-PPS zien het WGS als een stap in de goede richting bij de totstandkoming van een sterkere en effectievere publiek-private samenwerking in de bestrijding van financieel-economische criminaliteit. Wij hopen dat u deze consultatiereactie mee kunt nemen in de verdere totstandkoming van het wetsvoorstel. Uiteraard zijn wij bereid om onze reactie nader toe te lichten.

Hoogachtend,
Namens FEC-raad-PPS

Voorzitter FEC-raad-PPS

Voorzitter Nederlandse Vereniging van Banken